

Õigusteabe töövahend KOV-is

Evert Nõlv

Evert Nõlv

- Infotehnoloogia (BSc) & Õigus
- Tarkvaratehnika (MSc) & IT õigus

- Asutaja & tegevjuht | ExtendLaw
- IT nõunik | Riigikohus (2017-2018)
- Tarkvaraarendaja | Ravel Law, USA (2015 – 2016)

xLaw moodulid

- **xLaw RT** - Eesti Vabariigi õigusaktide moodul
- **xLaw EU** - Euroopa Liidu õigusaktide moodul
- **xLaw RK** - Riigikohtu lahendite moodul
- **xLaw Legal** - õigusteabe otsinguportaal
- **xLaw Office** - Microsoft Word/Outlook lisandmoodul
- **xLaw AI** - AI moodul

§ 78. Hagi esitamine eri maade kohtutesse

(1) Kui samade poolte vaheline sama sisuga hagi on enne Eesti kohtusse esitamist võetud välisriigi kohtu menetlusse, võtab Eesti kohus hagi menetlusse, kui muud menetlusse võtmise tingimused on täidetud ja kui Eesti kohtule ei tulene kohtualluvust välislepingust või käesoleva seaduse § 70 lõikes 4 nimetatud Euroopa Liidu määrusest, kuid peatab menetluse, kui võib eeldada, et välisriigi kohus teeb lahendi mõistliku aja jooksul ja seda lahendit Eesti Vabariigis tunnustatakse.

[RT I, 31.12.2014, 1 - jõust. 10.01.2015]

(1¹) Hagi esitamise ajaks Eesti kohtusse loetakse käesoleva paragrahvi lõike 1 tähenduses hagi või käesoleva seadustiku § 75 lõikes 3 nimetatud taotluse kohtusse jõudmise aeg, samuti tsiviilseadustiku üldosa seaduse § 160 lõikes 2 nimetatud avalduse kohtusse jõudmise aeg või muu toimingute tegemise aeg. See kehtib üksnes juhul, kui hagi on vastaspoolele hiljem kätte toimetatud.

[RT I 2008, 59, 330 - jõust. 01.01.2009]

(2) Asi loetakse välisriigi kohtu menetlusse võetuks, kui välisriigi kohus on hagi suhtes teinud esimese menetlustoimingu.

(3) Kohus uuendab käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud alusel peatatud menetluse käesoleva seadustiku §-s 361 sätestatud korras, kui välisriigi kohus ei ole lahendit mõistliku aja jooksul teinud või kui selgub, et tehtud või tehtavat lahendit Eesti Vabariigis ilmselt ei tunnustata.

(4) Kohus teeb menetluse lõpetamise määruse, kui talle esitatakse välisriigi kohtu lahend, mis kuulub Eesti Vabariigis tunnustamisele. Määruse peale võib esitada määruskaebuse.

(5) Käesoleva paragrahvi lõigetes 1–4 sätestatud kohaldatakse vastavalt avalduse esitamisel eri maade kohtusse hagita menetluses.

[RT I 2008, 59, 330 - jõust. 01.01.2009]

12. peatükk ÜLDINE KOHTUALLUVUS

§ 79. Isiku kohtualluvus

(1) Füüsilise isiku vastu võib hagi esitada tema elukoha järgi ja juriidilise isiku vastu tema asukoha järgi.

(2) Kui füüsilise isiku elukoht ei ole teada, võib tema vastu hagi esitada tema viimase teadaoleva elukoha järgi.

§ 78. Hagi esitamine eri maade kohtutesse

(1) Kui samade poolte vaheline sama sisuga hagi on enne Eesti kohtusse esitamist võetud välisriigi kohtu menetlusse, võtab Eesti kohus hagi menetlusse, kui muud menetlusse võtmise tingimused on täidetud ja kui Eesti kohtule ei tulene kohtualluvust välislepingust või käesoleva seaduse § 70 lõikes 4 nimetatud Euroopa Liidu määrusest, kuid peatab menetluse, kui võib eeldada, et välisriigi kohus teeb lahendi mõistliku aja jooksul ja seda lahendit Eesti Vabariigis tunnustatakse.

[RT I, 31.12.2014, 1 - jõust. 10.01.2015]

(1¹) Hagi esitamise ajaks Eesti kohtusse loetakse käesoleva paragrahvi lõike 1 tähenduses hagi või käesoleva seadustiku § 75 lõikes 3 nimetatud taotluse kohtusse jõudmise aeg, samuti tsiviilseadustiku üldosa seaduse § 160 lõikes 2 nimetatud avalduse kohtusse jõudmise aeg või muu toimingute tegemise aeg. See kehtib üksnes juhul, kui hagi on vastaspoolele hiljem kätte toimetatud.

[RT I 2008, 59, 330 - jõust. 01.01.2009]

(2) Asi loetakse välisriigi kohtu menetlusse võetuks, kui välisriigi kohus on hagi suhtes teinud esimese menetlustoimingu.

(3) Kohus uuendab käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud alusel peatatud menetluse käesoleva seadustiku §-s 361 sätestatud korras, kui välisriigi kohus ei ole lahendit mõistliku aja jooksul teinud või kui selgub, et tehtud või tehtavat lahendit Eesti Vabariigis ilmselt ei tunnustata.

(4) Kohus teeb menetluse lõpetamise määruse, kui talle esitatakse välisriigi kohtu lahend, mis kuulub Eesti Vabariigis tunnustamisele. Määruse peale võib esitada määruskaebuse.

(5) Käesoleva paragrahvi lõigetes 1–4 sätestatut kohaldatakse vastavalt avalduse esitamisel eri maade kohtusse hagita menetluses.

[RT I 2008, 59, 330 - jõust. 01.01.2009]

12. peatükk ÜLDINE KOHTUALLUVUS

§ 79. Isiku kohtualluvus

(1) Füüsilise isiku vastu võib hagi esitada tema elukoha järgi ja juriidilise isiku vastu tema asukoha järgi.

(2) Kui füüsilise isiku elukoht ei ole teada, võib tema vastu hagi esitada tema viimase teadaoleva elukoha järgi.

xLaw märksõnastik

Sisukord

Seotud kohtulahendid

§ 78. Hagi esitamine eri maade kohtutesse

(1) Kui samade poolte vaheline sama sisuga hagi on enne Eesti kohtusse esitamist võetud välisriigi kohtu menetlusse, võtab Eesti kohus hagi menetlusse, kui muud menetlusse võtmise tingimused on täidetud ja kui Eesti kohtule ei tulene kohtualluvust välislepingust või [käesoleva seaduse § 70](#) lõikes 4 nimetatud Euroopa Liidu määrusest, kuid peatab menetluse, kui võib eeldada, et välisriigi kohus teeb lahendi mõistliku aja jooksul ja seda lahendit Eesti Vabariigis tunnustatakse.

[RT I, 31.12.2014, 1 - jõust. 10.01.2015]

(1¹) Hagi esitamise ajaks Eesti kohtusse loetakse käesoleva paragrahvi lõike 1 tähenduses hagi või [käesoleva seadustiku § 75](#) lõikes 3 nimetatud

taotluse kohtusse jõudmise aeg, samuti [tsiviilseadustiku üldosa seaduse § 160](#) tegemise aeg. See kehtib üksnes juhul, kui hagi on vastaspoolele hiiu kätte t

[RT I 2008, 59, 330 - jõust. 01.01.2009]

(2) Asi loetakse välisriigi kohtu menetlusse võetuks, kui välisriigi kohus on hagi

(3) Kohus uuendab käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud alusel peatatud n kohus ei ole lahendit mõistliku aja jooksul teinud või kui selgub, et tehtud või te

(4) Kohus teeb menetluse lõpetamise määruse, kui talle esitatakse välisriigi kohtu esitada määruskaebuse.

(5) Käesoleva paragrahvi lõigetes 1–4 sätestatud kohaldatakse vastavalt avald

[RT I 2008, 59, 330 - jõust. 01.01.2009]

**12. peatükk
ÜLDINE KOHTU****§ 79. Isiku kohtualluvus**

(1) Füüsilise isiku vastu võib hagi esitada tema elukoha järgi ja juriidilise isiku vastu

(2) Kui füüsilise isiku elukoht ei ole teada, võib tema vastu hagi esitada tema v

§ 80. Välisriigis elava Eesti Vabariigi kodaniku kohtualluvus

(1) Välisriigis elava Eesti Vabariigi kodaniku vastu, kellele laieneb eksterritoriaalsus, ja välisriigis töötava avalikust teenistujast Eesti Vabariigi kodaniku vastu võib esitada hagi tema viimase Eesti-elukoha järgi.

TsÜS § 160. Aegumise peatumine hagi esitamisega

(1) Aegumine peatub õigustatud isiku poolt hagi esitamisega nõude rahuldamiseks või tunnustamiseks.

(2) Hagi esitamisega on võrdsustatud:

- 1) nõude esitamine pankrotimenetluses;
 - 2) avalduse esitamine hagi tagamiseks enne hagi esitamist, kui see avaldus rahuldatakse;
 - 3) avalduse esitamine maksekäsu kiirmenetluses või muus hagita menetluses;
 - 3.1) võlgniku saneerimisavalduse või võlgade ümberkujundamise avalduse esitamine;
 - 4) avalduse esitamine seaduses sätestatud kohtueelses menetluses, sõltumata sellest, kas menetluses tehakse täitedokumendiks olev otsus;
 - 5) nõude tasaarvestamine kohtumenetluses nõudega, mille täitmist hagiga taotletakse;
 - 6) kolmanda isiku kaasamine menetlusse kolmanda isiku vastu suunatud nõude suhtes;
 - 7) avalduse esitamine eeltõendamismenetluses;
 - 8) samas asjas esmakordse avalduse esitamine menetluseks menetlusabi saamiseks enne kohtumenetluse alustamist.
- (3) Nõude aegumise peatumine lõpeb peatumise aluseks oleva menetluse jõustunud lahendiga lõppemisega.
- (4) Kohtumenetluse peatamise korral lõpeb nõude aegumise peatumine kolme aasta möödumisel poolte või kohtu poolt viimase protsessitoimingute tegemisest. Menetluse jätkamisel peatub aegumine uuesti.

xLaw by ExtendLaw (xlaw@extendlaw.com)

§ 42. Tüüptingimuse tühisus

(1) Tüüptingimus on tühine, kui see lepingu olemust, sisu, sõlmimise viisi, lepingupoolte huvivid ja teisi olulisi asjaolusid arvestades kahjustab teist lepingupoolt ebamõistlikult, eelkõige siis, kui tüüptingimusega on lepingust tulenevate õiguste ja kohustuste tasakaalu teise lepingupoole kahjuks oluliselt rikutud. Ebamõistlikku kahjustamist eeldatakse, kui tüüptingimusega kaldutakse kõrvale seaduse olulisest põhimõttest või kui tüüptingimus piirab teise lepingupoole lepingu olemusest tulenevaid õiguseid ja kohustusi selliselt, et lepingu eesmärgi saavutamine muutub küsitavaks. Tüüptingimuse tühisust ja sellega seotud asjaolusid hinnatakse lepingu sõlmimise aja seisuga.

[RT I, 04.02.2011, 1 - jõust. 05.04.2011]

(2) Tüüptingimust ei loeta ebamõistlikult tühistatavaks, kui see ei rikkunud lepingu sisu, eesmärgi või kohustusi, millest ei saa lepingupoolt tühistada lepingu sisu, eesmärgi või kohustusi.

(3) Lepingus, mille teiseks pooleks on teine lepingupool, võib sisaldada tingimusi, mille eesmärgiks on:

- 1) välistatakse tingimuse kasutaja seadusest tulenevaid õiguseid ja kohustusi tema tervist, samuti muuks juhuks, kui ka teise lepingupoole tervist või muuks juhuks, kui ka teise lepingupoole tervist või muuks juhuks, kui ka teise lepingupoole tervist või muuks juhuks, kui ka teise lepingupoole tervist või muuks juhuks;

[RT I, 04.02.2011, 1 - jõust. 05.04.2011]

3) välistatakse teise lepingupoole seadusest tulenevaid õiguseid ja kohustusi, kui see on vajalik lepingu puhul või piiratakse seda ebamõistlikult, e

4) [kehtetu - RT I, 04.02.2011, 1 - jõust. 05.04.2011]

5) nähakse ette, et teine lepingupool peab lepingu täitmisel võtma arvesse teise lepingupoole suurt kindlaksmääratud suuruses kahjuh

6) piiratakse tingimuse kasutaja kohustusi, kui see on vajalik lepingu täitmisel võtma arvesse teise lepingupoole suurt kindlaksmääratud suuruses kahjuh

7) nähakse ette, et tingimuse kasutaja ei tohi lepingu täitmisel võtma arvesse teise lepingupoole suurt kindlaksmääratud suuruses kahjuh

8) välistatakse õigused või piiratakse õigusi, kui see on vajalik lepingu täitmisel võtma arvesse teise lepingupoole suurt kindlaksmääratud suuruses kahjuh

9) nähakse teisele lepingupoolele ette eesmärgi saavutamiseks vajalikud seadusest tuleneva nõude aegumistähta

10) võetakse teiselt lepingupoolelt võim

11) piiratakse ebamõistlikult teise lepingupoole õigusi, kui see on vajalik lepingu täitmisel võtma arvesse teise lepingupoole suurt kindlaksmääratud suuruses kahjuh

12) nähakse ette, et lepingu rikkumise korral ei tohi lepingupool kasutada üksnes juhul, kui ta on eelneva

13) nähakse ette, et tingimuse kasutaja ei tohi lepingu täitmisel võtma arvesse teise lepingupoole suurt kindlaksmääratud suuruses kahjuh

VÕS § 42 lg 1

Otsi maa- ja halduskohtute lahendeid

Otsi ringkonnakohtute lahendeid

Otsi Riigikohtu lahendeid:

kogu otsusest

kolleegiumi seisukohast

annotatsioonist

EL õigus

Seletuskiri

Kasutaja kommentaarid

3-2-1-25-16

VÕS § 42 lg 1

VÕS § 42 lg 3 p 5

Viivise "mõistlik määr" tuleb sisustada iga konkreetse asja asjaoludest lähtuvalt, Siiski tuleks kolleegiumi arvates eelduslikult hinnata VÕS § 42 lg 3 p 5 ja § 42 lg 1 järgi tühiseks vähemalt selline tarbijaga sõlmitud viivisekokkulepe, kus kokkulepitud viivisemäär ületab kolmekordset seadusjärgset viivisemäära. Kolleegiumi hinnangul kajastab sellises suurusjärgus lepinguline viivisemäär kohast proportsiooni seadusjärgse viivisemäära suhtes ning täidab oma eesmärgi, kahjustamata tarbijat ebamõistlikult.

Näita vähem

Viivis

Evert 16.03.2020

Lisa oma kommentaar (nähtav Sulle ja Sinu grupile)

xLaw by ExtendLaw

Kasumi jaotamine, dividendi maksmine

Kindlustuslepingu ülesütlemine

Käibe tekkimise aeg

Käsundita asjaajamise õigus

Leppetrahv

Litsentsileping

Maksuvaba käive

Omastamine

Opsioonileping

Osavõlgnikud

Palgatulu

Test

Teenus

Tulumaks

Töö lepingutingimustele mittevastavuse...

Töösuhe

Töötasu

Töövõtuleping

Vaatileja

Varalised õigused

VAT

Viivis

Viivis

Kõik 3

Intress 1

3-2-1-25-16

⌚ VÕS § 42 lg 1 ⌚ VÕS § 42 lg 3 p 5 ⋮

Viivise "mõistlik määr" tuleb sisustada iga konkreetse asja asjaoludest lähtuvalt, Siiski tuleks kolleegiumi arvates eelduslikult hinnata VÕS § 42 lg 3 p 5 ja § 42 lg 1 järgi tühiseks vähemalt selline tarbijaga sõlmitud viivisekokkulepe, kus kokkulepitud viivisemäär ületab kolmekordset seadusjärgset viivisemäära. Kolleegiumi hinnangul kajastab sellises suurusjärgus lepinguline viivisemäär kohast proportsiooni seadusjärgse viivisemäära suhtes ning täidab oma eesmärgi, kahjustamata tarbijat ebamõistlikult.

v Näita rohkem

🔒 Viivis

Evert 16.03.2026

3-2-1-25-16

⌚ VÕS § 42 lg 3 p 5 ⋮

Kolleegium on selgitanud, et ebaproportsionaalselt suure viivise või leppetrahvi nõude kokkuleppimine tüüptingimustes toob kaasa kokkuleppe tühisuse ja võimaluse nõuda viivist vaid seaduses sätestatud ulatuses ja eeldustel (vt selle kohta Riigikohtu 14. juuni 2005. a otsus tsiviilasjas nr 3-2-1-66-05, p 24). Samuti ei tähenda viivise osaliselt sisse nõudmata jätmise seda, et sisuliselt ebamõistlik mh viivise nõudmist võimaldav tüüptingimus muutuks mõistlikuks tüüptingimuseks, kui tüüptingimuse kasutaja jätab mingil põhjusel viivise nõudmata või vähendab seda (vt Riigikohtu 13. r tsiviilasjas nr 3-2-1-45-15, p 14).

v Näita rohkem

🔒 Viivis

Evert 26.08.2020

Viivisekalkulaator | Intressikalkulaator

⌚ VÕS § 94 lg 1 ⋮

🔒 Intress

🔒 Viivis

Evert 04.05.2017

3¹. peatükk

ISIKUANDMETE TÖÖTLEMINE

[RT I, 10.02.2026, 1 - jõust. 20.02.2026]

§ 31¹. Isikuandmete töötlemine küsitluste, kaasamise, analüüside ja uuringute vajadusteks

(1) Valla või linna ametiasutusel ja ametiasutuse hallataval asutusel on õigus teenuste arendamise ja innovatsiooni edendamise eesmärgil teha rahulolu- ja tagasisideküsitlusi ning kaasata valla- ja linnaelanikke andmepõhise kohaliku poliitika kujundamisse, sealhulgas arengudokumentide ja õigusaktide koostamisse ning nende mõju hindamisse. Küsitluste korraldamiseks ja elanike kaasamise tarvis valimi moodustamiseks ning valimisse kuuluvate isikutega kontakteerumiseks on valla või linna ametiasutusel ja ametiasutuse hallataval asutusel õigus teha päringuid rahvastikuregistrisse isikute ees- ja perekonnanime, isikukoodi, elukoha- ja kontaktandmete ning emakeele andmete saamiseks.

(2) Küsitlusele vastamine või kaasamisprojekti osalemine nõusoleku alusel.

(3) Valla või linna ametiasutusel ja ametiasutuse hallataval asutusel on vaja saada teise vastutava või volitatud töötaja Andmekaitse Inspeksioon enne andmekogu vastutavale andmekoosseisu minimaalsust ja andmete säilitamise vabastamise arvesse Andmekaitse Inspeksiooni hinnangut.

[RT I, 10.02.2026, 1 - jõust. 20.02.2026]

§ 31². Isikuandmete saamise õigus valla- ja linnaelanikele

Käesolevast seadusest ja teistest seadustest tulenevat õigust saada rahvastikuregistris isiku ees- ja perekonnanime, isikukoodi kohta. Isiku puhul, kes ei ole Eesti ega muu Euroopa Liidu kodanik, elaniku elamisloa või alalise elamisõiguse kohta. Omavalitsuse andmekogust [käesoleva seaduse § 32 lõikes 1¹](#) nimetatud andmed.

[RT I, 10.02.2026, 1 - jõust. 20.02.2026]

VALLA- VÕI LINNAELANIKE

§ 32. Kohaliku rahvaalgatuse õigus

[RT I, 10.02.2026, 1 - jõust. 20.02.2026]

(1) Vähemalt ühel protsendil valla- või linnaelanikest, kellest vähemalt 10% on valla- või linnaelanikke, võib rahvaalgatuse kohaliku elu küsimustes volikogu või valitsuse

KOKS § 31¹ lg 1

[Otsi maa- ja halduskohtute lahendeid](#)

[Otsi ringkonnakohtute lahendeid](#)

Otsi Riigikohtu lahendeid:

[kogu otsusest](#)

[kolleegiumi seisukohast](#)

[annotatsioonist](#)

[Otsi riigiteataja.ee-st \(I-III astme lahendid\)](#)

^ Seletuskiri

[Seletuskiri RT I, 10.02.2026, 1- jõust. 20.02.2026](#)

[KOKS § 31¹ lg 1](#)

Uue [KOKS § 31.1 lõikes 1](#) reguleeritakse isikuandmete töötlemise nõudeid KOVis tagasiside- ja rahuloluküsitluste läbiviimiseks, mis on vajalikud andmepõhise poliitika kujundamiseks. Andmepõhise poliitikana on sättes silmas peetud sealhulgas küsitluste tegemist ja selleks isikuandmete töötlemist arengudokumentide ja õigusaktide koostamiseks ning nende mõju hindamiseks, teenuste arendamiseks ja innovatsiooni edendamiseks.

Samuti võimaldatakse sätte järgi kaasata valla- ja linnaelanikke kohaliku poliitika kujundamisse. Kaasamisena on eeskätt mõeldud erinevate arengukavade, strateegiate ja muude arengudokumentide koostamiseks valla- ja linnaelanike kaasamist ning neile võimaluse andmist rääkida nimetatud dokumentide koostamises kaasa. Kuivõrd kohalik omavalitsus on kodanikule kõige lähemal asuv avaliku võimu tasand, siis on vajalik anda

§ 62. Koostöövormid

(1) Vallad ja linnad võivad ühiste huvide väljendamiseks, esindamiseks ja kaitsmiseks ning ühiste ülesannete täitmiseks:

- 1) tegutseda ühiselt;
- 2) anda sellekohased volitused mõnele vallale või linnale;
- 3) moodustada kohaliku omavalitsuse üksuste liite ja muid ühendusi.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud koostöö korral võivad vallad ja linnad ühiste ülesannete täitmiseks halduslepingu alusel otsustada moodustada ühisameti või -asutuse.

[RT I, 04.07.2017, 2 - jõust. 01.01.2018]

§ 62¹. Omavalitsusüksuste ühisametid ja -asutused

(1) Omavalitsusüksused võivad moodustada kohaliku omavalitsuse ühise ametiasutustena ning ühisasutusi valla või linna omavalitsuse koostöös.

(2) Ühisametile kohaldatakse selle moodustanud kohaliku omavalitsuse ühisasutusele ametiasutuse hallatava asutuse kohta kehtivaid sätteid, kui need ei ole sätestatud teisiti.

(3) Ühisameti ametnikud ja töötajad on selle kohaliku omavalitsuse ühisamet moodustatud.

(4) Ühisasutuse töötajad on selle kohaliku omavalitsuse ühisasutuse moodustatud.

(5) Ühisameti ametnikud ja töötajad ning ühisasutuse töötajad võivad volitanud ühisameti või -asutuse ülesannet täita.

(6) Valla või linna ühisamet ja -asutus registreeritakse kohaliku omavalitsuse hallatava asutusena selle kohaliku omavalitsuse juures. [RT I, 04.07.2017, 2 - jõust. 01.01.2018]

§ 62². Ühisameti ja -asutuse moodustamine

(1) Ühisameti või -asutuse moodustamine otsustatakse kohaliku omavalitsuste vahel sõlmitud halduslepinguga.

(2) Ühisameti ja -asutuse moodustamise halduslepingus määratakse:

- 1) ühisameti või -asutuse tegevuses osalevad kohaliku omavalitsused;
- 2) kohaliku omavalitsuse üksus, kelle koosseisu kuuluvad ühisameti või -asutuse liikmed;
- 3) ülesanded, mida volitatakse täitma ühisameti või -asutuse liikmetel;
- 4) halduslepingu sõlmimise ja muutmise kord;
- 5) lepingupoolte õigused ja kohustused ühisameti või -asutuse tegevuses;
- 6) uute lepingupoolte ühisasutusse või -ametisse võtmise kriteeriumid;
- 7) ühisameti või -asutuse tegevuse lõpetamise alused;

KOKS § 62

[Otsi maa- ja halduskohtute lahendeid](#)

[Otsi ringkonnakohtute lahendeid](#)

Otsi Riigikohtu lahendeid:

[kogu otsusest](#)

[kolleegiumi seisukohast](#)

[annotatsioonist](#)

[Otsi riigiteataja.ee-st \(I-III astme lahendid\)](#)

Seletuskiri

Juridica

Viited teistest seadustest

JäätS § 66⁶

JäätS § 71²

PakS § 15¹

RHS § 42

JäätS § 66⁶. Alternatiivse korraldatud jäätmeveo teenustasu kogumine

(1) Jäätmeveo teenustasu kogumise korraldab kohaliku omavalitsuse üksuse territooriumil valla- või linnavalitsus.

(2) Kohaliku omavalitsuse üksus võib jäätmeveo teenustasu kogumise korraldada kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse §-s 62 sätestatud vormis koostöö kaudu teiste kohaliku omavalitsuse üksustega või kohaliku omavalitsuse üksuse asutatud ja otsese valitseva mõju all oleva äriühingu, mittetulundusühingu või sihtasutuse kaudu halduslepingu alusel.

(3) Kohaliku omavalitsuse üksus võib jäätmevaldajate üle arvestuse pidamise ja käesoleva seaduse § 66⁴ lõikes 5 nimetatud andmetega arve esitamise jäätmevaldajale korraldada ka korraldatud jäätmeveo teenuse osutaja kaudu halduslepingu alusel. Arves ettenähtud summa tasutakse kohaliku omavalitsuse üksusele.

[RT I, 07.01.2026, 4 - jõust. 17.01.2026]

4. peatükk VALLA- VÕI LINNAELANIKE OSALEMINE KOHALIKU OMAVALITSUSE TEOSTAMISES

§ 32. Kohaliku rahvaalgatuse õigus

[RT I, 10.02.2026, 1 - jõust. 20.02.2026]

(1) Vähemalt ühel protsendil valla- või linnaelanikest, kuid mitte vähem kui viiel vähemalt 16-aastaselt valla- või linnaelanikul on õigus esitada rahvaalgatuse kohaliku elu küsimustes volikogu või valitsuse õigusaktide vastuvõtmiseks, muutmiseks või kehtetuks tunnistamiseks või muude kohaliku elu küsimuste lahendamiseks (edaspidi käesolevas paragrahvis *algatus*).

[RT I, 10.02.2026, 1 - jõust. 20.02.2026]

(1¹) Valla- või linnaelanikuks käesoleva paragrahvi tähenduses loetakse vähemalt 16-aastane isik, kelle rahvastiku tunnistatud ja kes ei kannu kohtu poolt kuulutatud Euroopa Liidu kodanikule välismaalane eestis pikaajalise elaniku elamisloa või al

[RT I, 10.02.2026, 1 - jõust. 20.02.2026]

(2) Algatus esitatakse valitsusele kirjalikult. Algatuses tuleb märkida, kes on algatuse esitaja.

[RT I, 10.02.2026, 1 - jõust. 20.02.2026]

(2¹) Algatus võetakse arutusele ja sellele antakse vastus esitamise arvatel. Kui algatatud küsimus on arvatel volikogule lahendamiseks. Algatuse esitaja võib tahtajast ja menetluse pikendamise põhjustel tahtajast ja menetluse pikendamise põhjustel

[RT I, 10.02.2026, 1 - jõust. 20.02.2026]

(2²) Kui käesoleva paragrahvi lõikes 1 ja 2 sätestatud tingimustega ühe haldusüksuse koosseisu ühendamiseks esitamist Eesti territooriumi haldusjaotuse muutmise kohta esitatud algatuse lõike 8 alusel kehtestatud korras.

[RT I, 10.02.2026, 1 - jõust. 20.02.2026]

(2³) Käesoleva paragrahvi lõikes 2² sätestatud tingimustega ühendamiseks esitamist Eesti territooriumi haldusjaotuse muutmise kohta esitatud algatuse lõike 8 alusel kehtestatud korras.

[RT I, 10.02.2026, 1 - jõust. 20.02.2026]

(3) Algatuses märgitud algatuse esitaja nimi ja aadress on avalikult kättesaadav.

[RT I, 10.02.2026, 1 - jõust. 20.02.2026]

(4) Algatuse tagasilükkamist peab algatuse esitaja teavitama kirjalikult.

[RT I, 10.02.2026, 1 - jõust. 20.02.2026]

§ 32¹. Kohalik rahvaküsitlus

(1) Volikogu võib otsustada korraldada kohaliku elu küsimuste lahendamiseks rahvaküsitluse. Rahvaküsitluse valia- või linnaelanike arvamusel

KOKS § 32 lg 1

Otsi maa- ja halduskohtute lahendeid

Otsi ringkonnakohtute lahendeid

Otsi Riigikohtu lahendeid:

- kogu otsusest
- kolleegiumi seisukohast
- annotatsioonist

Otsi riigiteataja.ee-st (I-III astme lahendid)

Seletuskiri

Võrdle sätte redaktsioone (al. 2002)

Võrdle sätet mõnel muul kuupäeval kehtinud sõnastusega

01.08.2002

Võrdle →

Antud sätet on muudetud järgmistel kuupäevadel:

01.06.2002 01.08.2002 20.02.2026

01.08.2002 → 16.03.2026

(1) Vähemalt ühel protsendil hääleõiguslikel valla- või linnaelanikel valla- või linnaelanikest, kuid mitte vähem kui viiel hääleõiguslikul vähemalt 16-aastaselt valla- või linnaelanikul on õigus teha esitada rahvaalgatuse kohaliku elu küsimustes valla- või linnavolikogu või valitsuse volikogu või valitsuse õigusaktide vastuvõtmiseks, muutmiseks või kehtetuks tunnistamiseks algatuse, mis võetakse arutusele hiljemalt kolme kuu jooksul või muude kohaliku elu küsimuste lahendamiseks (edaspidi käesolevas paragrahvis algatus).

[RT I, 10.02.2026, 1 - jõust. 20.02.2026]

Tõlge inglise keelde

Lisa oma kommentaar (nähtav Sulle ja Sinu grupile)

riimil elav
õimetuks
õdanikule ja
ele ning elab

dega.
ikse.

tuse
esitamisest
ades uuest

umiosa
miseks
ra paragrahvi

tulemustega
ul valitsuse

se istungi

itooriumil või

Süsteemaatiline liigitus: HALDUSÕIGUS → [Avaliku teenistuse eriregulatsioonid](#)

Süsteemaatiline liigitus: HALDUSÕIGUS → [Kohalik omavalitsus](#)

Süsteemaatiline liigitus: KARISTUSÕIGUS → [Väärteod](#)

Teksti suurus:

Kohaliku omavalitsuse korralduse seadus (lühend - KOKS)

[Meeldetuletused](#) ▾ [Laadi alla](#) ▾ Trüki RSS Abiinfo

Õigusakt

[Lisateave](#)

[Õiguskantsleri seisukohad](#)

[Rakendusasutused](#)

[Andmekogud](#)

[Rakendusaktid](#)

Väljaandja: Riigikogu

Akti liik: seadus

Teksti liik: terviktekst

Redaktsiooni jõustumise kp: 01.07.2026

Redaktsiooni kehtivuse lõpp: 31.12.2027

Avaldamismärge: RT I, 10.02.2026, 13

Vali redaktsioon:

[Eelmine](#) ▾

[Järgmine](#) ▾

[Hetkel kehtiv](#)

[Võrdle redaktsioone](#)

[Vaata digitemplit](#)

 [Näita muudatusi](#)

Kohaliku omavalitsuse korralduse seadus

Vastu võetud 02.06.1993

[RT I 1993, 37, 558](#)

jõustunud vastavalt §-le 67

[+ Muudetud järgmiste aktidega \(näita\)](#)

1. peatükk ÜLDSÄTTED ●

§ 1. Seaduse reguleerimisala ●

(1) Käesolev seadus määrab kohaliku omavalitsuse pädevuse, vastutuse ja korralduse ning kohaliku omavalitsuse üksuste (edaspidi *omavalitsusüksus*) suhted omavahel ja riigiorganitega.

Kohaliku omavalitsuse korralduse seadus

Redaktsioonide võrdlus

Valige redaktsioonid, mida soovite omavahel võrrelda. Näidatakse ainult neid paragrahve, mis valitud ajavahemikus muutusid või jõustusid.

< 20.02.2026 ↕ → 01.07.2026 ↕ >

Võrdle

↔ Muudatuste kokkuvõte

Peida muutusteta lõiked

§ 1. Seaduse reguleerimisala

(1) Kohaliku omavalitsuse korralduse Käesolev seadus määrab kindlaks kohaliku omavalitsuse ülesanded pädevuse, vastutuse ja korralduse ning omavalitsusüksustekohaliku omavalitsuse üksuste (edaspidi omavalitsusüksus) suhted omavahel ja riigiorganitega.

RT I, 10.02.2026, 1 - jõust. 01.07.2026

§ 2. Kohaliku omavalitsuse mõiste ja eesmärk

RT I, 10.02.2026, 1 - jõust. 01.07.2026

(2) Kohalik omavalitsus:

1) rajaneb riigi territooriumi haldusjaotusel ja haldusterritoriaalsel korraldusel;

RT I, 10.02.2026, 1 - jõust. 01.07.2026

2) teostub demokraatlikult moodustatud esindus- ja võimuorganite kaudu, samuti kohaliku elu küsimustes rahvaküsitluse või rahvaalgatuse teel.

(3) Kohaliku omavalitsuse eesmärk on aidata kaasa oma valla- või linnaelanikele kvaliteetse, turvalise ja nende vajadustele vastava elukeskkonna ning heaolu loomisele, tagada oma valla- või linnaelanikele kvaliteetsed ja kättesaadavad avalikud teenused, edendada kohalikku ettevõtluskeskkonda ning tugevdada piirkondlikku konkurentsivõimet nii riigiga tehtavas kui ka omavalitsusüksuste omavahelises koostöös.

RT I, 10.02.2026, 1 - jõust. 01.07.2026

§ 55. Valla- ja linnasekretär

(3) Valla- või linnasekretär ei kuulu valitsuse koosseisu, kuid ta võtab sõnaõigusega osa valitsuse istungitest. Valla- või linnasekretär võib sõnaõigusega osa võtta volikogu istungist.

RT I, 10.02.2026, 1 - jõust. 01.07.2026

(4) Valla- või linnasekretär:

1) juhib valla- või linnakantseleid ning esitab vallavanemale või linnapeale ettepanekuid valla- või linnakantselei ülesannete, struktuuri ja teenistujate koosseisu kohta;

kehtetu - RT I, 10.02.2026, 1 - jõust. 01.07.2026

2) annab kaasallkirja valitsuse määrustele ja korraldustele;

3) korraldab valitsuse õigusaktide avaldamist ja töö avalikustamist;

4) korraldab volikogu õigusaktide avaldamist ja töö avalikustamist;

5) kehtetu - RT I, 2010, 19, 101 - jõust. 13.05.2010

6) esindab valda või linna kohtus või volitab selleks teisi isikuid;

7) hoiab valla või linna vapipitsatit;

kehtetu - RT I, 10.02.2026, 1 - jõust. 01.07.2026

8) osaleb valitsuse istungi dokumentide ettevalmistamisel ja korraldab istungite protokollimist;

RT I, 05.01.2011, 10 - jõust. 01.03.2011

9) annab valla- või linnakantselei sisemise töö korraldamiseks käskkirju;

kehtetu - RT I, 10.02.2026, 1 - jõust. 01.07.2026

9¹) registreerib kriminaalmenetluse seadustiku §-s 141 sätestatud juhul eeluurimiskohtuniku määruse või kohtumääruse alusel vallavanema või linnapea teenistussuhte peatumise määruse selle saamisele järgnevast tööpäevast;

RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015

kehtetu - RT I, 10.02.2026, 1 - jõust. 01.07.2026

9²) kehtetu - RT I, 22.11.2013, 1 - jõust. 01.01.2014

9³) korraldab valimisi või rahvahääletusi vallas või linnas Euroopa Parlamendi valimise seaduses, kohaliku omavalitsuse volikogu valimise seaduses, Riigikogu valimise seaduses või rahvahääletuse seaduses sätestatud korras;

RT I, 04.07.2017, 1 - jõust. 01.01.2018

10) täidab teisi seaduses, ja valla või linna põhimääruses ja kohaliku omavalitsuse üksuse õigusaktis valla- või linnasekretärile sätestatud määratud ülesandeid.

RT I, 05.01.2011, 10 - jõust. 01.03.2011

RT I, 10.02.2026, 1 - jõust. 01.07.2026

Siin on üldülevaade muudatustest seaduses "Kohaliku omavalitsuse korralduse seadus" (KOKS), mis jõustuvad **1. juulil 2026**. Kuna täna on 16. märts 2026, on tegemist peatselt rakenduvate muudatustega.

Muudatuste peamine eesmärk on täpsustada kohaliku omavalitsuse pädevust, tõhustada koostöövorme ja kaasajastada juhtimisprotsesse.

1. Pädevuse ja ülesannete täpsem määratlemine

- **Eesmärgi lisamine:** Seadusesse on lisatud kohaliku omavalitsuse selge eesmärk – aidata kaasa elanike kvaliteetse ja turvalise elukeskkonna ning heaolu loomisele, tagada kättesaadavad avalikud teenused ning edendada ettevõtlust.
- **Kohaliku elu küsimused vs riiklikud ülesanded:** Seadus defineerib selgemalt, mis on kohaliku elu küsimus (kohalik päritolu, elanike vajadused) ja mis on riiklik ülesanne. Riiklike ülesannete puhul peab edaspidi seaduses olema otsene märg, et tegemist on riikliku ülesandega.
- **Enesekorraldusõigus:** Rõhutatatakse, et kohaliku elu küsimuste lahendamisel peab omavalitsusele jääma õigus ise määrata ülesannete täpsem sisu ja kord.

2. Juhtimine ja töökorraldus

- **Volituste algus:** Vallavanema, linnapea ja valitsuse volitused algavad nüüd ametisse kinnitamisele järgnevast päevast (varem kinnitamise päevast).
- **Elektroonilised töövormid:** Seadustatud on võimalus pidada volikogu ja valitsuse istungeid ning komisjonide koosolekuid elektrooniliselt.
- **Umbusaldusmenetlus:** Täpsustatud on umbusalduse algatamise korda – see peab toimuma istungi alguses enne päevakorrapunktide juurde asumist. Samuti on täpsustatud asendajate määramist umbusalduse avaldamise korral.
- **Hüvitised ja piirangud:** Täpsustatud on palgaliste juhtide kõrvaltegevuse piiranguid ja ametist vabastamise hüvitiste maksmise korda (nt ühinemise korral).

3. Piirkondlikud esinduskogud ja asustusüksused

- **Uus esinduskogu vorm:** Lisaks osavalla- ja linnaosakogudele on loodud võimalus moodustada **piirkonna esinduskoausid**, mille eesmärk on hoida kohalikku identiteeti ja kaasata elanikke.

xLaw Legal

- Kohtulahendid
- Õigusaktid
- Komisjonide otsused
- Muu

"VÕS § 42 lg 3 p 5"

 Kohtulahendid

Riigikohus

Ringkonnakohtud

Maa- ja halduskohtud

§ Õigusaktid

Seadused

EV määrused

KOV määrused

 Komisjonide otsused

Töövaidluskomisjon

Tarbijavaidluste komisjon

VAKO

TOAK

 Muu

Õiguskantsleri seisukohad

RTJ

xLaw kasutaja/grupi kommentaarid

Kõik asja liigid (17 tulemust)

Otsi ainult seisukohast

 Tõlgenduse kokkuvõte

 Esita küsimus

2-21-13098/50

24.11.2023

Riigikohus on küll leidnud, et eelduslikult tuleb hinnata **VÕS § 42 lg 3 p 5** ja § 42 lg 1 järgi tühiseks vähemalt selline tarbijaga sõlmitud viivisekokkulepe, kus kokkulepitud viivisemäär ületab kolmekordset seadusjärgset viivisemäära (RKTkm 10.05.2016, 3-2-1-25-16, p 13), kuid viidatud juhul ei olnud tegemist laenulepinguga, vaid teenuse osutamise lepinguga, s.o võlgnik ei pidanud kehtiva lepingu alusel maksma raha kasutamise eest tasu (intressi).

[2-18-17536/29](#)

13.05.2020

Samuti nõustub kolleegium ringkonnakohtuga selles, et praegusel juhul ei ole kostja rakendatav viivisemäär (0,25% päevas) nii kõrge, et seda võiks pidada krediidisaja majandustegevuses sõlmitud lepingu puhul **VÕS § 42 lg 3 p 5** järgi tühiseks (vt ka nt Riigikohtu 30. aprilli 2013. a otsus tsiviilasjas nr 3-2-1-5-13, p-d 48-49). 18.

hüpoteek

 KohtulahendidRiigikohus Ringkonnakohtud Maa- ja halduskohtud

§ Õigusaktid

Seadused EV määrused KOV määrused Komisjonide otsusedTöövaidluskomisjon Tarbijavaidluste komisjon VAKO TOAK MuuÕiguskantsleri seisukohad RTJ xLaw kasutaja/grupi kommentaarid Kõik asja liigid (318 tulemust) Otsi ainult seisukohast Esita küsimus[1-19-705/1769](#)

14.03.2025

H. kinnistutele seatud kohtulik **hüpoteegid** (100 000 eurot); H.

[...]

Hirve kinnistule seatud kohtulik **hüpoteek** (115 000 eurot); H.

[...]

Gammeri kinnistutele seatud **hüpoteegid** (200 000 ja 1 490 000 eurot); P.[2-23-12244/57](#)

22.01.2025

Hageja palus jagada kostjate ühisvara hulgas oleva laenulepingust tuleneva laenu tagastamise kohustuse, kuid laenuleping oli hagi esitamise ajaks lõppenud ja AÕS § 349 lg 3 alusel **hüpoteegiga** koormatud kinnisasja omanikule üle läinud kohustust ei olnud tsiviilasjas nr 2-21-6493 tehtud lahendite tõttu võimalik jagada.

krediidiandja

Maa- ja halduskohtud

Ringkonnakohtud

Riigikohus (seisukoht)

Seadused

EV määrused

KOV määrused

Finantsinspektsiooni seadus

Kõik 163

KAVS 96

VÕS 36

FIS 9

KAS 4

PankrS 2

TFS 2

SanS 1

HLÜS 1

MSÜS 1

IFS 1

RahaPTS 1

TKS 1

VPTS 1

LPS 1

MERAS 1

RekS 1

VÕSRS 1

Ekspordi riikliku tagamise seadus

ERTS § 7. Tarnijakrediidi ja ostjakrediidi erisused

(1) Kui eksporditehingut käsitleva lepingu alusel on võlgnik kohustatud maksma tarnijale krediidilepingu tingimustel, on tegemist tarnijakrediidiga.

(2) Kui eksporditehingut käsitleva lepingu rahastamiseks on sõlmitud krediidileping, mille alusel **krediidiandja** kohustub maksma tarnijale võlgniku nimel ja võlgnik kohustub maksma **krediidiandjale** krediidilepingu tingimustel, on tegemist ostjakrediidiga.

Ettevõtluse toetamise ja laenude riikliku tagamise seadus

ETS § 7. Ettevõtlus- ja elamumajanduslaenude riikliku tagamise subjektid

(1) Käesolevas seaduses sätestatud riiklikke tagatise võib anda sihtasutuse kaudu.

(2) Riikliku tagatise saajaks võib olla Eestis või teises Euroopa Majanduspiirkonna lepinguriigis asutatud krediidasutus või Eestis asutatud muu Finantsinspektsiooni tegevusluba omav **krediidiandja**, Euroopa Keskpank või

xLaw RK

- Kommentaarid
- Ristviited

RIIGIKOHUS TSIVILKOLLEEGIUM

KOHTUMÄÄRUS

Kohtuasja number

3-2-1-25-16 ●

Määruse kuupäev

RKTKm 10.05.2016, 3-2-1-25-16 @

Kohtukoosseis

Lahendile viitavad RK lahendid (5):

3-4-1-15-16 3-2-1-69-17 2-21-13098/50
3-2-1-118-16 2-17-101031/18

Kohtuasi

Näita lahendile viitavaid RK lahendeid koos kontekstiga (xLaw Legal)

Vaidlustatud kohtulahend

Lahend viitab RK lahenditele (9):

3-2-1-66-05 3-2-1-113-12 3-2-1-111-13
3-2-1-114-10 3-2-1-128-12 3-2-1-139-14
3-2-1-2-12 3-2-1-5-13 3-2-1-45-15

Kaebuse esitaja ja kaebuse liik

Muu:

[Kokkuvõte RT lehel](#)

Menetlusosalised ja nende esindajad Riigikohtus

Kohtuasja number	Lahendi kuupäev	Kohus
2-13-60479/86	09.12.2016	Ringkonnakohus
3-2-1-25-16	10.05.2016	Riigikohtus

Asja läbivaatamise kuupäev

RESOLUTSIOON

1. Tühistada Tallinna Ringkonnakohtu ringkonnakohtule Teet Risti apella

✓ Kasutaja kommentaarid

✓ Lisa oma kommentaar (nähtav Sulle ja Sinu grupile)

xLaw by [ExtendLaw](#) (xlaw@extendlaw.com)

🏠 Kohtulahendid Riigikohus Ringkonnakohtud Maa- ja halduskohtud **§ Õigusaktid**Seadused EV määrused KOV määrused **📄 Komisjonide otsused**Riigihangete
vaidlustuskomisjon Töövaidluskomisjon Tarbijavaidluste komisjon **🗨️ Muu**Õiguskantsleri seisukohad RTJ xLaw kasutaja/grupi
kommentaarid

Kõik asja liigid (6 tulemust)

Otsi ainult seisukohast

[Esita küsimus](#)[2-21-13098/50](#)

24.11.2023

Riigikohus on küll leidnud, et eelduslikult tuleb hinnata VÕS § 42 lg 3 p 5 ja § 42 lg 1 järgi tühiseks vähemalt selline tarbijaga sõlmitud viivisekokkulepe, kus kokkulepitud viivisemäär ületab kolmekordset seadusjärgset viivisemäära (RKTKm 10.05.2016, [3-2-1-25-16](#), p 13), kuid viidatud juhul ei olnud tegemist laenulepinguga, vaid teenuse osutamise lepinguga, s.o võlgnik ei pidanud kehtiva lepingu alusel maksma raha kasutamise eest tasu (intressi).

[2-17-101031/18](#)

17.01.2018

Kollegium on oma varasemas praktikas lihtmenetluse kohta selgitanud, et lihtmenetluse asja lahendades tuleb maakohtul märkida otsuse resolutsiooni juurde TsMS § 442 lg 6 järgi ka otsuse edasikaebamise kord ja tähtaeg ning juhtida poolte tähelepanu lihtmenetluse asja edasikaebamise korra erisustele, mis tulenevad TsMS § 637 lg-st 2¹ (vt selle kohta Riigikohtu 22. novembri 2010. a määrus tsiviilasjas nr 3-2-1-114-10, p 13; 10. mai 2016. a määrus tsiviilasjas nr [3-2-1-25-16](#), p 11). 11.

Viivise "mõistlik määr" tuleb sisustada iga konkreetse asja asjaoludest lähtuvalt, Siiski tuleks kolleegiumi arvates eelduslikult hinnata VÕS § 42 lg 3 p 5 ja § 42 lg 1 järgi tühiseks vähemalt selline tarbijaga sõlmitud viivisekokkulepe, kus kokkulepitud viivisemäär ületab kolmekordset seadusjärgset viivisemäära. Kolleegiumi hinnangul kajastab sellises suurusjärgus lepinguline viivisemäär kohast proportsiooni seadusjärgse viivisemäära suhtes ning täidab oma eesmärgi, kahjustamata tarbijat ebamõistlikult.

VÕS § 41 järgi, kui tüüptingimus on tühine või kui seda ei loeta lepingu osaks, kehtib leping muus osas, kui tingimuse kasutaja ei

t
1 VÕS § 41. Tüüptingimustega lepingu kehtivus
l
1 Kui tüüptingimus on tühine või kui seda ei loeta lepingu osaks, kehtib leping muus osas, kui
s
s tingimuse kasutaja ei tõenda, et ta ei oleks lepingut ilma tühise või lepingu osaks mittelõetud
t
t tüüptingimusest sõlminud. Sellise tingimuse asemel kohaldatakse seaduses seda liiki lepingu
r
r kohta sätestatud.

(RT I, 2003, 78, 523 - jõust. 27.12.2003

1 NB! Viitab hetkel kehtivale seadusele, mis ei pruugi olla mainitud seadus/redaktsioon.

1 xLaw by [ExtendLaw \(xlaw@extendlaw.com\)](mailto:xlaw@extendlaw.com)

otsustamiseks, ei pea kolleegium menetlusökoonomia kaalutlustest tulenevalt vajalikuks vastata teistele kostja määruskaebuse väidetele.

15. Määruskaebuse rahuldamise tõttu tuleb **TsMS § 149 lg 4 esimese lause** alusel kostja määruskaebuselt tasutud kautsjon tagastada.

16. Kuna ringkonnakohtu määrus tühistatakse ja asi saadetakse samale ringkonnakohtule menetlusse võtmise otsustamiseks, jääb menetluskulude jaotus **TsMS § 173 lg 3 teise lause** järgi asja lahendava kohtu otsustada.

lise tingimuse asemel
aalselt suure viivise või
la viivist vaid seaduses
5-05, p 24). Samuti ei
maldav tüüptingimus
nata või vähendab seda

menetlusse võtmise

21. Nõuetekohane hoolsus, millega krediidiandja peab täitma krediidivõimelisuse hindamise kohustust, seisneb mh kohustuses selgitada välja, kas ja millist osa ebamäärase tähistusega laekumistest tarbija pangakontole saab pidada laenuaotleja sissetulekuks ning millise püsiva sissetulekuga saab laenuaotleja edaspidi arvestada, eriti kui laen võetakse suures summas ja pika tähtajaga. Laenusaaaja krediidivõime hindamisel saab arvestada vaid selliseid sissetulekuid, mida laenusaaaja saab eelduslikult ka tulevikus ning mille laekumine on tõenäoline ka pikemas perspektiivis (RKTCo 31.01.2018, [2-14-21710/105, p 29.2](#)). Kui ilmnevad asjaolud, mis ei võimalda tarbija krediidivõimelisuse hindamiseks kasutada andmekogudest kogutud andmete va

22. Kokkuvõttes on krediidiandja kohustatud informeerima tarbijat isikule, kelle puhul on tõenäoline, et ta ei suuda maksta, vältimaks laenuvõtja sattumist raskesse finantskaotada oma vara ja muutuda makse

23. VÕS § 403⁴ lg 6 järgi võib krediidiandja hindamise aluseks olevate andmete kontrollimiseks või anda tarbijale krediiti üksnes juhul, kui tulenevad kohustused täidetakse lepinguga nagu oleks krediidiandja andnud laenu näha, nt tarbija töötasu vähenemise riski finantskohustusi.

24. Kui krediidiandja on rikkunud tarbijakrediidilepingu intressimäärade määramise kohustusi intressimäärast. Muid tasusid tarbijale ei ole rikkumise tagajärjeks ei ole terve krediidilepingu seda üksnes juhul, kui kokkulepitud

RKTCo 31.01.2018, 2-14-21710/105

29.2. Kolleegiumi arvates peab professionaalne krediidiandja täpsemalt selgitama, kas ja millist osa ebamäärase tähistusega laekumistest saab pidada laenuaotleja sissetulekuks ning millise püsiva sissetulekuga saab laenuaotleja arvestada edaspidi, eriti kui laen võetakse suures summas ja pika tähtajaga. Kahtlusi võiks äratada asjaolu, et arvestatud kuusissetulek avalikult suhteliselt vähetuntud tööandjalt on laenuaotlemise ajal erakordselt kõrge ja võib olla ka eluliselt ebausutav ning arvestada ja kontrollida tuleks tööandja püsivat võimet sellist sissetulekut tagada. Samuti võiks kahtlust äratada asjaolu, kui laenuaotleja sissetulek suureneb just enne laenuaotlemist. Renditulu arvestamisel sissetulekuna peaks professionaalne laenuandja kontrollima vähemasti, kas, kaua ja millistel tingimustel oli rendi maksmine lepinguga ette nähtud.

Laenusaaaja krediidivõime hindamisel saab arvestada selliseid sissetulekuid, mida laenusaaaja saab eelduslikult ka tulevikus ning mille laekumine on tõenäoline ka pikemas perspektiivis.

xLaw by [ExtendLaw \(xlaw@extendlaw.com\)](mailto:xlaw@extendlaw.com)

xLaw EU

- Kohtulahendite otsing
- Kommentaarid

The screenshot shows a web browser window with the URL `eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/?uri=CELEX%3A0...`. The page displays **Artikkel 9** (Article 9) of the 2006/112 Directive. The text of the article is partially visible, including the first paragraph: "1. „Maksudustuslane” on iga nimetatud tegevuse eesmärgist...". A blue popup window titled "2006/112 Article 9" is overlaid on the page. The popup contains the following information:

- CURIA — Court of Justice of the EU
- Find references to legislation in:
- Grounds of judgement: [ET](#), [EN](#), [FR](#), [DE](#), [LV](#), [LT](#), [SV](#), [FI](#), [PL](#)
- Operative part: [ET](#), [EN](#), [FR](#), [DE](#), [LV](#), [LT](#), [SV](#), [FI](#), [PL](#)
- Opinion: [ET](#), [EN](#), [FR](#), [DE](#), [LV](#), [LT](#), [SV](#), [FI](#), [PL](#)
- ▼ Estonian law
- ▼ Add a comment (visible to you and your group)
- xLaw by [ExtendLaw](#)

Below the popup, the text of Article 11 is partially visible: "Pärast käibemaksukomiteega konsulteerimist võib iga liikmesriik oma territooriumil asuvaid isikuid, kes on õiguslikult iseseisvad, kuid rahaliste, majanduslike ja organisatsiooniliste sidemete kaudu üksteisega tihedalt seotud, käsitada ühe maksudustuslasena."

MENU

QUICK SEARCH

Search tips

Need more search options? Use the [Advanced search](#)

EUROPA > EUR-Lex home > Search results > EUR-Lex - 02006L0112-20220701 - EN

← Back to result list 1/1

Document 02006L0112-20220701

? 🖨️ Share

Consolidated text: Council Directive 2006/112/EC of 28 November 2006 on the common system of value added tax

[Access initial legal act](#) (🟢 In force)

ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2006/112/2022-07-01>

Expand all Collapse all

Languages and formats available

	BG	ES	CS	DA	DE	ET	EL	EN	FR	GA	HR	IT	LV	LT	HU	MT	NL	PL	PT	RO	SK	SL	FI	SV
HTML																								
PDF																								

Multilingual display

English (en) Please choose Please choose **Display**

Text

02006L0112 — EN — 01.07.2022 — 027.001

This text is meant purely as a documentation tool and has no legal effect. The Union's institutions do not assume any liability for its contents. The authentic versions of the relevant acts, including their preambles, are those published in the Official Journal of the European Union and available in EUR-Lex. Those official texts are directly accessible through the links embedded in this document

►B ↓

COUNCIL DIRECTIVE 2006/112/EC
of 28 November 2006
on the common system of value added tax

Text

Document information

- Save to My items
- Up-to-date link
- Permanent link
- Download notice

xLaw

Keyword dashboard

Changes in this version

Table of contents

Hide all versions

01/07/2022

06/04/2022

01/07/2021

12/12/2020

26/11/2020

01/01/2020

16/01/2019

01/01/2019

04/12/2018

01/07/2021 ↕

06/04/2022 ↕

Artikkel 98

1. Liikmesriigid võivad kohaldada kas üht või maksimaalselt kaht vähendatud maksumäära.

Vähendatud määrad kehtestatakse protsendina maksustatavast summast, see protsent ei või olla alla 5 % ning seda kohaldatakse üksnes III lisa loetletud kaubatarnete ja teenuste osutamise puhul.

Liikmesriigid võivad kohaldada vähendatud maksumäärasid III lisa maksimaalselt 24 punktiga hõlmatud kaubatarnete ja teenuste osutamise suhtes.

2. Vähendatud maksumäärasid kohaldatakse üksnes III lisa nimetatud rühmadesse kuuluvate kaubatarnete ja teenuste osutamise suhtes.

Vähendatud maksumäärasid ei kohaldata elektrooniliselt osutatavate teenuste suhtes, välja arvatud need, mis kuuluvad III lisa punkti 6 alla. Lisaks kahele käesoleva artikli lõikes 1 osutatud vähendatud maksumääradele võivad liikmesriigid kohaldada vähendatud maksumäära, mis on madalam kui miinimummäär 5 %, ja maksuvabastust koos eelmises etapis tasutud käibemaksu mahaarvamise õigusega III lisa maksimaalselt seitsme punktiga hõlmatud kaubatarnete ja teenuste osutamise suhtes.

Vähendatud maksumäära, mis on madalam kui miinimummäär 5 %, ja maksuvabastust koos eelmises etapis tasutud käibemaksu mahaarvamise õigusega võib kohaldada üksnes III lisa järgmiste punktidega hõlmatud kaubatarnete ja teenuste osutamise suhtes:

a) punktid 1 kuni 6 ja 10c;

b) mis tahes muu III lisa punkt, mis kuulub artikli 105a lõikes 1 sätestatud võimaluste alla.

Käesoleva lõike teise lõigu punkti b kohaldamisel loetakse artikli 105a lõike 1 teises lõigus osutatud eluasemega seotud tehingud III lisa punkti 10 alla kuuluvaks.

xLaw Word

- Äriregistri otsingud
- Dokumendipõhjad
- Lepingupunktid
- Kommentaarid

Document1

AutoSave

Home Insert Draw Design Layout References Mailings Review View Developer Doc.one Tab Acrobat

Comments Editing Share

Paste Aptos (Body) 12 A A Aa A

B I U x₁ x₂ A A

Styles Styles Pane Dictate Add-ins Editor Copilot xLaw

Create PDF and share link Request Signatures

xLaw

Quickly look up information about a business from several countries.

ExtendLaw

ExtendLaw OÜ

Registry code
14150878

Address
Liivamäe tn 8-13, 10113 Kesklinna linnaosa,
Tallinn, Harju maakond

VAT number
EE102038750

Status
Registrisse kantud

ET EN

Evert Nõlv
Juhatuses liige

[E-Äriregister](#) [Teatmik.ee](#)
[E-Kinnistusraamat](#)

ExtendLaw OÜ (registrikood 14150878, aadress Liivamäe tn 8-13, 10113 Kesklinna linnaosa, Tallinn, Harju maakond)
juhatuses liige Evert Nõlv

Upon a (a) liquidation of the Company (b) merger of the Company involving a change of control (c) a sale, exclusive license or other disposal of substantially all of the assets of the Company (d) a disposal of shares representing more than 50% of the share capital of the Company (the "Liquidity Event") the holders of New Shares shall receive the higher of (a) two times the original subscription price for the New Shares or (b) the amount they would receive if all shareholders received their pro rata share of the proceeds of the Liquidity Event.

xLaw

Comments Clauses Templates

+ New All All All

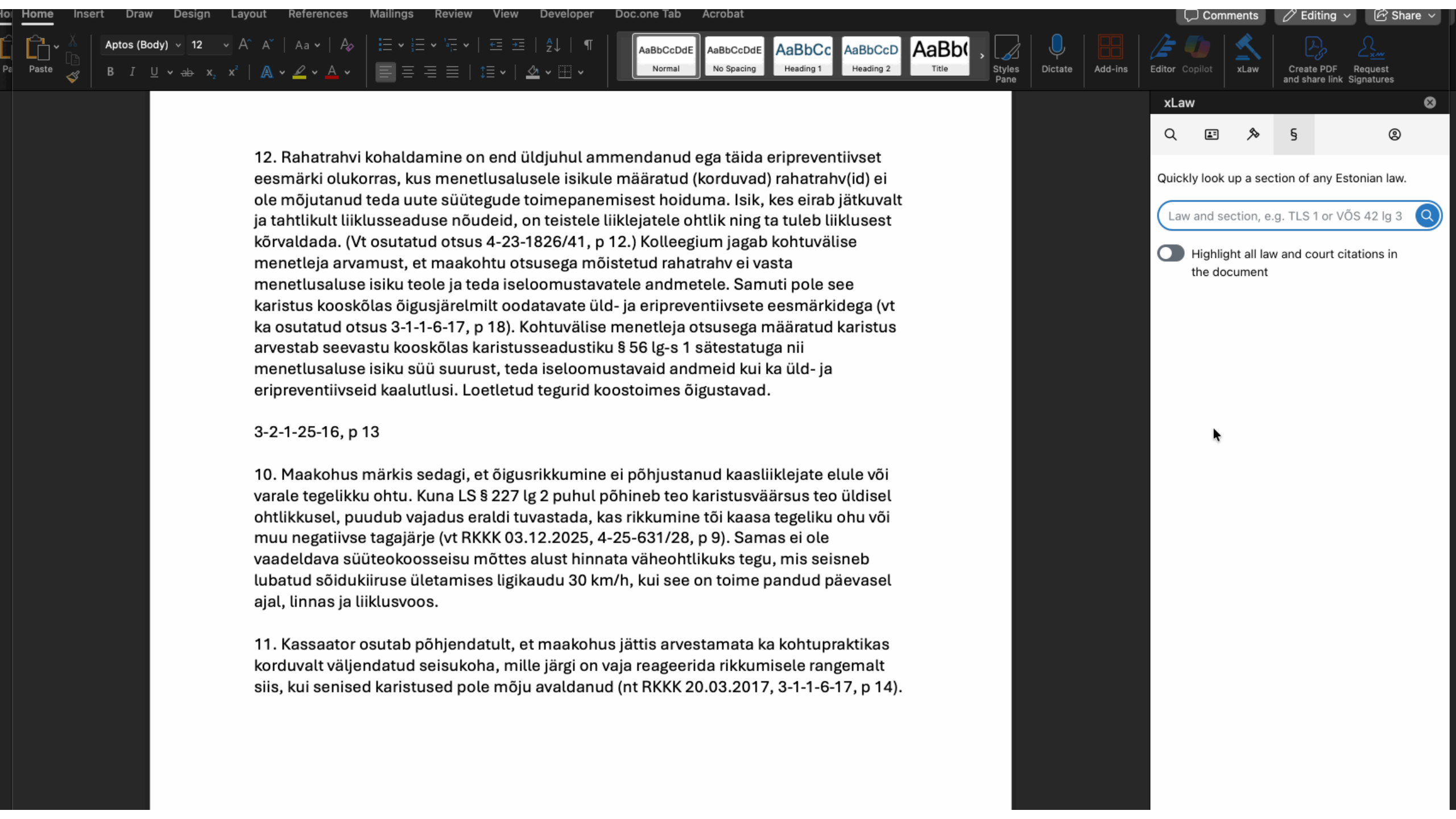
Filter / search

- Banking & Finance
- Businesss Services
- Dispute resolution
- E-mail
- Employment Contract
- Hagiavaldused
- HR
- Intellectual Property
- Liquidation preference
- M&A
- Term Sheet
- Tööleping

"Non-participating" preferred

Upon a (a) liquidation of the Company (b) merger of the Company involving a change of control (c) a sale, exclusive license or other disposal of substantially all of the assets of the Company (d)

← Insert

12. Rahatrahvi kohaldamine on end üldjuhul ammendanud ega täida eripreventiivset eesmärki olukorras, kus menetlusalusele isikule määratud (korduvad) rahatrahv(id) ei ole mõjutanud teda uute süütegude toimepanemisest hoiduma. Isik, kes eirab jätkuvalt ja tahtlikult liiklusseaduse nõudeid, on teistele liiklejatele ohtlik ning ta tuleb liiklusest kõrvaldada. (Vt osutatud otsus 4-23-1826/41, p 12.) Kolleegium jagab kohtuvälise menetleja arvamust, et maakohtu otsusega mõistetud rahatrahv ei vasta menetlusaluse isiku teole ja teda iseloomustavatele andmetele. Samuti pole see karistus kooskõlas õigusjärelmilt oodatavate üld- ja eripreventiivsete eesmärkidega (vt ka osutatud otsus 3-1-1-6-17, p 18). Kohtuvälise menetleja otsusega määratud karistus arvestab seevastu kooskõlas karistusseadustiku § 56 lg-s 1 sätetstatuga nii menetlusaluse isiku süü suurust, teda iseloomustavaid andmeid kui ka üld- ja eripreventiivseid kaalutlusi. Loetletud tegurid koostoimes õigustavad.

3-2-1-25-16, p 13

10. Maakohus märkis sedagi, et õigusrikkumine ei põhjendanud kaasliiklejate elule või varale tegelikku ohtu. Kuna LS § 227 lg 2 puhul põhineb teo karistusväärsus teo üldisel ohtlikkusel, puudub vajadus eraldi tuvastada, kas rikkumine tõi kaasa tegeliku ohu või muu negatiivse tagajärje (vt RKKK 03.12.2025, 4-25-631/28, p 9). Samas ei ole vaadeldava süüteokoosseisu mõttes alust hinnata väheohtlikuks tegu, mis seisneb lubatud sõidukiiruse ületamises ligikaudu 30 km/h, kui see on toime pandud päevasel ajal, linnas ja liiklusvoos.

11. Kassaator osutab põhjendatult, et maakohus jättis arvestamata ka kohtupraktikas korduvalt väljendatud seisukoha, mille järgi on vaja reageerida rikkumisele rangemalt siis, kui senised karistused pole mõju avaldanud (nt RKKK 20.03.2017, 3-1-1-6-17, p 14).

xLaw

Quickly look up a section of any Estonian law.

Law and section, e.g. TLS 1 or VÕS 42 lg 3

Highlight all law and court citations in the document

xLaw AI

- Assistent
- Paragrahvi tõlgendus
- Küsi küsimus
- Kokkuvõte

Sain päranduseks kinnisvara ja aktsiad. Kui ma need müün, kas pean tulumaksu maksma?

Standard

Küsi

Esitada saab vaid selliseid küsimusi, mille vastus on tuletatav Eesti seadustest.

Valitud allikad

Vastuse koostamisel võetakse arvesse järgmised seaduse paragrahvid.

Asjaõigusseadus

§ 38

Tulumaksuseadus

§ 1

§ 2

§ 12

§ 15

§ 37

§ 38

§ 44

Pärandvara müügi ja maksustamise küsimuses tuleb lähtuda tulumaksuseaduse (TuMS) ja asjaõigusseaduse (AÕS) sätetest.

1. Pärandi vastuvõtmine Vastavalt asjaõigusseadusele läheb valdus üle pärijale ([AÕS § 38](#)). Tulumaksuseaduse kohaselt ei maksustata vastuvõetud pärandvara tulumaksuga ([TuMS § 15 lg 4 p 1](#)). Seega pärandi kättesaamise hetkel maksukohustust ei teki.

2. Vara müük ja kasu maksustamine Kui te otsustate pärandiks saadud vara (kinnisvara ja aktsiad) müüa, siis üldreeglina maksustatakse tulumaksuga vara võõrandamisest saadud kasu ([TuMS § 15 lg 1](#)). Kasu arvutatakse mi

TuMS § 15. Kasu vara võõrandamisest

Pä

(1) Tulumaksuga maksustatakse kasu ([§ 37](#)), mis on saadud igasuguse võõrandatava ja varaliselt hinnatava eseme, sealhulgas kinnis- või vallasasja, väärtpaberi, aktsia, osa, täis- või usaldusühingusse tehtud sisse makstud osamaksu, investeerimisfondi osaku, krüptovara, nõudeõiguse, ostueesõiguse, hoonestusõiguse,

[TuMS § 38 lg 1¹](#)). See
amisel arvesse võtta

Mis kell algab öörahu?

Standard

Küsi

Esitada saab vaid selliseid küsimusi, mille vastus on tuletatav Eesti seadustest.

Valitud allikad

Vastuse koostamisel võetakse arvesse järgmised seaduse paragrahvid.

Korraldusseadus

§ 4

§ 5

§ 54

§ 55

§ 56

§ 57

Korraldusseaduse kohaselt sõltub öörahu algusaeg sellest, kas tegemist on tööpäeva või puhkepäevale eelneva ööga. Seadus sätestab müra ja valgusefektide tekitamise piirangud järgmiselt:

- **Tavapärasel ajal** (pühapäevast neljapäevani) algab öörahu kell **22.00** ja kestab kuni kella 6.00-ni ([KorS § 56 lg 2](#)).
- **Puhkepäevale eelneval ööl** (reedel ja laupäeval vastu vastavalt laupäeva ja pühapäeva) algab öörahu kell **00.00** ja kestab kuni kella 7.00-ni ([KorS § 56 lg 2](#)).

Nimetatud kellaajad kehtivad müra ja valgusefektide kohta. Avalikus elavas ruumis ööpäevaringselt ([KorS § 56 lg 1](#)).

Erandid öörahu kellaegade os juhtudel:

1. Päästetöö käigus või alarmi
2. Kohaliku omavalitsuse loa alusel
3. Ööl vastu 1. jaanuari, ööl vastu

Häirivuse hindamisel lähtutakse kasutatakse, ning piirkonna tav

KorS § 56. Ülemäärase müra ja valgusefektide tekitamise ning saastamise keeld

- (1) Avalikus kohas on keelatud tekitada teist isikut oluliselt häirivat müra või valgusefekte.
- (2) Mujal kui avalikus kohas on ajavahemikus kella 22.00-st kuni 6.00-ni, puhkepäevale eelneval ööl kella 00.00-st kuni 7.00-ni, keelatud tekitada kestvalt või korduvalt teist isikut oluliselt häirivat müra või valgusefekte.
- (3) Käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 sätestatut ei kohaldata müra ja valgusefektide suhtes, mis on tekitatud:
 - 1) päästetöö käigus või alarmsõiduki poolt;
 - 2) kohaliku omavalitsuse loa alusel või
 - 3) ööl vastu 1. jaanuari, ööl vastu 25. veebruari või 24. juunit.
- (4) Avalikuks kohaks olevas hoones või ühissõidukis on keelatud õhu saastamine teist isikut oluliselt häirival viisil.

AI kokkuvõte seadusesätete tõlgendustest

Õigusteabe otsinguportaal

[Anna tagasisidet](#) · [Vaata tutvustust](#)

"PS § 154"

Kohtulahendid

Riigikohus

Ringkonnakohtud

Maa- ja halduskohtud

§ Õigusaktid

Seadused

EV määrused

KOV määrused

Komisjonide otsused

Riigihangete
vaidlustuskomisjon

Töövaidluskomisjon

Tarbijavaidluste komisjon

Muu

Õiguskantsleri seisukohad

RTJ

xLaw kasutaja/grupi
kommentaariid

Kõik asja liigid (75 tulemust)

Otsi ainult seisukohast

[Tõlgenduse kokkuvõte](#)

5-25-14/15

10.10.2025

Taotleja väidab enesekorraldusõiguse kui PS §-st 154 tuleneva KOV-i põhiseadusliku tagatise rikkumist.

[...]

PS § 154 lg 1 järgi otsustavad ja korraldavad kõiki kohaliku elu küsimusi kohalikud omavalitsused, kes tegutsevad seaduste

AI-genereeritud kokkuvõte

PS § 154 tõlgendamise kokkuvõte

Enesekorraldusõiguse olemus ja ulatus

Enesekorraldusõiguse põhisisu

- Enesekorraldusõiguse põhisisuks on kohaliku omavalitsuse otsustus- ja valikudiskretsioon kohaliku elu küsimuste lahendamisel (16.01.2007, [3-4-1-9-06](#), p 22; 17.04.2020, [5-19-45/9](#), p 69)
- Kohaliku elu küsimused on need küsimused, mis võrsuvad kohalikust kogukonnast ja puudutavad seda ega ole haaratud või põhiseadusega antud mõne riigiorgani kompetentsi (16.03.2010, [3-4-1-8-09](#), p 53; 06.12.2022, [5-22-5/16](#), p 39)
- Planeerimisautonoomia kui kohaliku omavalitsuse üksuse õigus otsustada, kas ja millisel viisil lahendada ruumilise planeerimise küsimusi oma territooriumil, on hõlmatud enesekorraldusõigusega (18.01.2019, [5-18-4/10](#), p 49; 08.02.2022, [5-21-18/18](#), p 23)

Enesekorraldusõiguse riive

- Enesekorraldusõiguse riive on riigivõimu igasugune mõjutamine (16.05.2017, [3-4-1-11-16](#), p 58)
- Õigustloova akti andmata jätmise riivab enesekorraldusõigust lahendada kohaliku elu küsimust seetõttu, et õigusnormid kehtestamata (26.02.2025, [5-24-29/14](#), p 41)

Seaduslikkuse põhimõte

- Kohalikud omavalitsused tegutsevad seaduste alusel iseseisvalt, mis tähendab, et ka kohaliku elu küsimusi reguleerides ei

RKPJKo 18.01.2019, 5-18-4/10

49. Kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse (KOKS) § 6 lg 1 järgi on omavalitsusüksuse ülesandeks korraldada vallas või linnas ruumilist planeerimist, kui see ülesanne ei ole seadusega antud kellegi teise täita. Planeerimisautonoomia kui kohaliku omavalitsuse üksuse õigus otsustada, kas ja millisel viisil lahendada ruumilise planeerimise küsimusi oma territooriumil, on kohaliku omavalitsuse enesekorraldusõigusest hõlmatud ja kuulub seega PS § 154 lg 1 kaitsealasse.

Esita küsimus

"proportsionaalsuse põhimõte"

 Kohtulahendid

 Õigusaktid

 Komisjonide otsused

 Muu

Riigikohus

Seadused

Töövaidluskomisjon

Õiguskantsleri seisukohad

Ringkonnaohutud

EV määrused

Tarbijavaidluste komisjon

RTJ

Maa- ja halduskohtud

KOV määrused

VAKO

xLaw kasutaja/grupi
kommentaariid

TOAK

Kõik asja liigid (182 tulemust)

Otsi ainult seisukohast

 Esita küsimus

[3-22-1384/55](#)

19.06.2025

Tartu Vangla seisukohast nähtub, et vangla ei ole läbiotsimise viiside valikul lähtunud **proportsionaalsuse põhimõttest** ja lahti riietumisega läbiotsimist tehti pisteliselt alati töölt naasvatele kinnipeetavatele.

[3-23-1317/41](#)

15.05.2025

VSS § 7⁴ lg-s 1 sätestatud kolmeaastane sissesõidukeelu tähtaeg on direktiiviga 2008/115/EÜ liikmesriigile antud võimalus „oma haldusasutustele üldsuunistena tüüpiliste juhtumite kategooriate jaoks ette näha eri kehtivusaegu, näiteks üldreeglina kolmeaastane keeld, [---] kuid tuleb tagada, et iga juhtumit hinnatakse individuaalselt kooskõlas **proportsionaalsuse põhimõttega**“ (Euroopa Liidu Komisjoni soovitus 2017/2338, 16. november 2017, millega võetakse kasutusele ühine tagasisaatmise käsiraamat, mida liikmesriikide pädevad asutused peavad kasutama tagasisaatmisega seotud ülesannete täitmisel, edaspidi EK tagasisaatmise soovitus).

Esita AI-le küsimus otsingutulemuste kohta. Vastus formuleeritakse 30 kõige uuema lahendi põhjal.

Kuidas tehakse proportsionaalsuse testi?

Küsi

Proportsionaalsuse testi tehakse kolmeastmeliselt, kontrollides abinõu sobivust, vajalikkust ja mõõdukust:

- **Sobivus:** Abinõu on sobiv, kui see aitab kaasa eesmärgi saavutamisele (31.05.2024, [5-24-5/16, p 54](#); 15.02.2023, [3-18-477/73, p 77](#)). Sobivuse test ei nõua abinõu 100-protsendilist efektiivsust (10.10.2024, [3-21-1366/45, p 34](#)).
- **Vajalikkus:** Abinõu on vajalik, kui eesmärki ei ole võimalik saavutada mõne teise, kuid isiku põhiõigusi vähem koormava meetmega, mis on vähemalt sama efektiivne (31.05.2024, [5-24-5/16, p 54](#); 15.02.2023, [3-18-477/73, p 77](#)).
- **Mõõdukus:** Abinõu mõõdukuse üle otsustamiseks tuleb kaaluda ühel pool põhiõigusesse sekkumise ulatust ja intensiivsust ning teisel pool eesmärgi tähtsust (31.01.2023, [3-19-1838/48, p 19](#); 31.05.2024, [5-24-5/16, p 54](#)). Riive peab olema mõõdukas ehk legitiimne eesmärk peab olema piisavalt kaalukas, et õigustada sekkumist (15.02.2023, [3-18-477/73, p 79](#)).

Olulised täpsustused proportsionaalsuse testi rakendamisel:

- Testi tegemise eeldus on **legitiimse eesmärgi** olemasolu. Põhiõiguste piirangud peavad vastama tegelikult liidu poolt tunnustatud üldist huvi pakkuvatele eesmärkidele või vajadusele kaitsta teiste isikute õigusi ja vabadusi (31.05.2024, [5-24-5/16, p 53](#)).
- Haldusakti põhjendamisel ei pea haldusorgan tingimata proportsionaalsuse testi kõiki astmeid kirjalikult läbi kirjutama, kuid see on soovitatav enneskontrolli funktsiooni täitmiseks (10.10.2024, [3-21-1366/45, p 25-26](#)).
- Kohtulik kontroll kaalutusotsuste üle hõlmab proportsionaalsuse kontrollimist ka juhul, kui haldusorgan pole seda haldusaktis üksikasjalikult kirjeldanud (10.10.2024, [3-21-1366/45, p 25](#)).
- Vähem intensiivse riive puhul on lubatud suurem paindlikkus, kuid intensiivse riive korral peab piirangule vastama täpne seaduslik alus ja range kontroll (15.02.2023, [3-18-477/73, p 69](#); 21.06.2024, [3-22-157/25, p 16](#)).

☰ KOKKUVÕTE

Asjaolud:

Hageja (Abi Kapital Grupp OÜ) esitas kostja (TR) vastu hagi õppeteenustasu ja viivise saamiseks. Tallinna Tehnikaülikool ja kostja sõlmisid õppekulude hüvitamise lepingu, mille alusel ülikool loovutas oma nõude hagejale. Kostja vaidles hagile vastu, väites, et lepingut ei sõlmitud, ta ei kasutanud õppeteenust ja viivisemäär on ebamõistlikult suur. Maakohus rahuldab hagi osaliselt, mõistes välja põhivõla ja viivise. Kostja esitas apellatsioonkaebuse.

Olulised õiguslikud tõlgendused:

- **Lepingu kehtivus ja õppeteenustasu nõude tekkimine:** Ringkonnakohus nõustus maakohtuga, et poolte vahel oli leping sõlmitud (punkt 21). Kohus leidis, et kostja õppetöös osalemine või vastava kohustuse olemasolu ei mõjuta õppeteenuse eest tasu maksmise kohustuse tekkimist, kuna tasu ei sõltunud õppetöös osalemisest (punkt 22). Õppeteenustasu koosnes registreerimistasust ja ainepunktide tasust vastavalt õppekavale ja TTÜ kehtestatud tasumääradele (punkt 22, viidates lepingu p 3.1). Kohus leidis, et õppeainete deklareerimisega ÕIS-is tekkis kostjal tasu maksmise kohustus, ja mõistlik isik pidi neid lepingutingimusi samadel asjaoludel mõistma (punkt 25).
- **Arve esitamise tähtsus:** Kohus leidis, et väide, et TTÜ ei esitanud arvet enne lepingutähtaja möödumist, ei ole võlanõude lahendamisel määrav. Kohustuse tekkimine ei eeldanud arve esitamist, vaid arvega määrati üksnes kohustuse täitmise täpsem kord (punkt 26, viidates lepingu p 2.3.1 ja 3.1 ning [VÕS § 186](#)).
- **Viivisemäära tühisus tarbijalepingus:** Ringkonnakohus leidis, et lepingus kokkulepitud viivisemäär 0,5% päevas (aastas 182,5%) on tühine, kuna see on selgelt ülemäärane ja kahjustab tarbijat (kostjat) ebamõistlikult (punkt 29). Kohus tugines [VÕS § 42 lg 1 ja lg 3 p 5](#) sätetele, mis käsitlevad tüüptingimuste tühisust, kui need kahjustavad teist lepingupoolt ebamõistlikult. Kohus viitas ka Riigikohtu praktikale, mille kohaselt ebamõistlikult kõrges määras viivise ettenägemine tüüptingimustes on ebamõistlikult kahjustav (punkt 28, viidates Riigikohtu otsusele tsiviilasjas nr [3-2-1-139-14](#), p 11).

"PS § 154"

Kohtulahendid

Riigikohus

Ringkonnakohtud

Maa- ja halduskohtud

§ Õigusaktid

Seadused

EV määrused

KOV määrused

Komisjonide otsused

Riigihangete
vaidlustuskomisjon

Töövaidluskomisjon

Tarbijavaidluste komisjon

Muu

Õiguskantsleri seisukohad

RTJ

xLaw kasutaja/grupi
kommentaariid

Kõik asja liigid (75 tulemust)

Otsi ainult seisukohast

Tõlgenduse kokkuvõte

Esita küsimus

Al kokkuvõte

10.10.2025

5-25-14/15

Taotleja väidab enesekorraldusõiguse kui PS §-st 154 tuleneva KOV-i põhiseadusliku tagatise rikkumist.

[...]

PS § 154 lg 1 järgi otsustavad ja korraldavad kõiki kohaliku elu küsimusi kohalikud omavalitsused, kes tegutsevad seaduste alusel iseseisvalt.

[...]

Põhiseadusliku normina mõjutab PS § 156 samal ajal ka ise KOV-i autonoomia põhimõtte (PS § 154) sisustamist.

Asjaolud:

Saue Vallavolikogu esitas taotluse tunnistada põhiseadusega vastuoluliseks tulumaksuseaduse muudatused, millega riik reorganiseeris kohalike omavalitsuste (KOV) rahastamist. Reformi kohaselt suurendatakse KOV-idele laekuvat osa pensionitulult ja vähendatakse laekuvat osa muudelt tuludelt. Saue valla hinnangul vähendab see ebaoproportsionaalselt kiiremini kasvavate (tulukamate) omavalitsuste tulubaasi, riivates nende finantsautonoomiat ja suutlikkust täita neile pandud kohustusi (nt lasteaia- ja koolikohtade tagamine). Riigikohus jättis taotluse rahuldamata, leides, et muudatused on regionaalpoliitiliselt põhjendatud ning ei ohusta omavalitsuslike ülesannete täitmist miinimumtasemel.

Olulised õiguslikud seisukohad:

- **KOV finantstagatiseid ja autonoomia:** PS § 154 lg 1 kohaselt on KOV-idel õigus iseseisvalt korraldada kohaliku elu küsimusi, mis eeldab piisavaid rahalisi vahendeid. See ei tähenda aga õigust sellele, et rahastamise taset ei tohi kunagi vähendada. Riigil on õigus süsteemi ümber kujundada, kui see on vajalik regionaalpoliitilistel eesmärkidel (otsuse p-d 41 ja 46).
- **Rahaliste võimaluste ühtlustamine:** Riigil on kohustus rakendada ühtlustamismehhanisme finantsiliselt nõrgemate KOV-ide toetuseks, et tagada avalike teenuste võrdsem kättesaadavus (Euroopa kohaliku omavalitsuse harta art 9 lg 5; otsuse p-d 46–47).
- **Rahastuse piisavuse hindamine:** Õigust piisavale rahastusele on rikutud vaid siis, kui KOV-il pole võimalik täita kohustuslikke ülesandeid minimaalselt vajalikus mahus. Seda hinnatakse KOV-i finantsseisu tervikuna, mitte ühe konkreetse valdkonna (nt hariduskulude) lõikes (otsuse p-d 78–80).
- **Finantsstabiilsus ja *vacatio legis*:** Muudatusteks jäetud ca 5-kuuline kohanemisaeg ja järk-järguline jõustumine on kooskõlas finantsstabiilsuse põhimõttega, kuna see võimaldas KOV-idel muudatustega järgmise aasta eelarve koostamisel arvestada (otsuse p-d 125, 130).

üldhooldusteenus

Kohtulahendid

Õigusaktid

Komisjonide otsused

Muu

Riigikohus

Seadused

Riigihangete
vaidlustuskomisjon

Õiguskantsleri seisukohad

Ringkonnakohtud

EV määrused

Töövaidluskomisjon

RTJ

Maa- ja halduskohtud

KOV määrused

Tarbijavaidluste komisjon

xLaw kasutaja/grupi
kommentaarisid

KOV üksus

Kõik (663 tulemust)

Akti andja

Kõik (663 tulemust)

Kõik aktid (663 tulemust)

Esita küsimus

Esita AI-le küsimus otsingutulemuste kohta.

Kui palju makstakse üldhooldusteenuse toetust eri KOV-ides. Too välja tabeli vormis.

Küsi

Esita AI-le küsimus otsingutulemuste kohta.

Kui palju makstakse üldhooldusteenuse toetust eri KOV-ides. Too välja tabeli vormis.

Küsi

Väljaspool kodu osutatava ööpäevaringse üldhooldusteenuse hoolduskulude tasumise piirmäärad (hoolduskomponendi osa) on erinevates kohalikes omavalitsustes (KOV) järgmised:

Kohalik omavalitsus	Piirmäär (eurot kuus ühe teenusesaaja kohta)	Viide
Tallinn	856	☞ , ☞
Tartu linn	800	☞
Jõgeva vald	750	☞
Saku vald	700	☞
Kambja vald	kuni 700	☞
Kastre vald	700	☞
Tartu vald	kuni 700	☞
Sillamäe linn	700	☞
Harku vald	700	☞
Kihnu vald	kuni 700	☞
Lüganuse vald	680 (alates 2026)	☞
Nõo vald	675	☞
Anija vald	650	☞
Haljala vald	650	☞
Jõhvi vald	kuni 650	☞
Kiili vald	650	☞
Kose vald	650	☞
Loksa linn	650	☞

Rae vald	650	☞
Rakvere linn	650	☞
Rapla vald	650	☞
Viimsi vald	650	☞
Mulgi vald	650	☞
Hiumaa vald	640	☞
Pärnu linn	630	☞
Põhja-Pärnumaa vald	600	☞
Elva vald	600	☞
Kehtna vald	600	☞
Põltsamaa vald	600	☞
Võru linn	600	☞
Setomaa vald	580	☞
Antsla vald	550	☞
Rõuge vald	550	☞
Väike-Maarja vald	550	☞
Räpina vald	540	☞
Põlva vald	530 (alates 01.04.2025)	☞
Saaremaa vald	560	☞
Tõrva vald	500	☞
Ruhnu vald	500	☞
Peipsiääre vald	450	☞

Lisaks piirmääradele katavad KOV-id seadusega sätestatud juhtudel (nt madalam sissetulek kui keskmine vanaduspension) väiksema sissetuleku hüvitise [☞](#), [☞](#) ning juhul, kui isik ja tema ülalpidajad ei ole võimelised puudujäävat osa tasuma, kaetakse see täiendavalt valla või linna eelarvest [☞](#), [☞](#).

🕒 Tegu on AI-genereeritud vastusega, mis võib sisaldada vigu.

Esita AI-le küsimus otsingutulemuste kohta.

Kui palju makstakse üldhooldusteenuse toetust eri KOV-ides. Too välja tabeli vormis. AGA too välja ainult Tartu maakonna vallad/linnad.

Küsi

Vastavalt esitatud õigusaktidele on Tartu maakonna kohalikes omavalitsustes kehtestatud üldhooldusteenuse hoolduskulude (teenust vahetult osutavate töötajate kulude) tasumise piirmäärad järgmised:

Kohalik omavalitsus	Üldhooldusteenuse hoolduskulu piirmäär
Tartu linn	800 eurot kalendrikuus
Kambja vald	kuni 700 eurot ühe teenusesaaja kohta kuus
Nõo vald	675 eurot kalendrikuus
Kastre vald	700 eurot kuus
Elva vald	600 eurot
Tartu vald	kuni 700 eurot teenusesaaja kohta kalendrikuus
Peipsiääre vald	450 eurot ühe teenusesaaja kohta kalendrikuus
Luunja vald	Piirmäära kehtestamine on delegeeritud vallavalitsusele. Konkreetset summat esitatud tekstides ei märgita.

Lisaks piirmääradele katavad paljud omavalitsused sotsiaalhoolekande seaduse alusel ka väiksema sissetuleku hüvitise. See tähendab, et kui isiku sissetulek on madalam kui eelmise aasta teise kvartali keskmine vanaduspension, katab KOV isiku tasutavate kulude (majutus ja toitlustus) ja tema sissetuleku vahe.

Täiendav info:

- **Antsla vald** (kuigi asub Võru maakonnas, on see tihti seotud Tartu piirkonnaga) maksab sissetulekust mittesõltuvat toetust üldhooldusteenuse kohamaksu tasumiseks summas 50 eurot kuus.
- **Elva vallas** on märgitud, et 2022. aasta alguse seisuga finantseeris vald teenuse osutamist 56 inimesele.

maamaksumäär KohtulahendidRiigikohus Ringkonnakohtud Maa- ja halduskohtud

§ Õigusaktid

Seadused EV määrused KOV määrused Komisjonide otsusedRiigihangete
vaidlustuskomisjon Töövaidluskomisjon Tarbijavaidluste komisjon MuuÕiguskantsleri seisukohad RTJ xLaw kasutaja/grupi
kommentaarisid

KOV üksus

Kõik (294 tulemust)

Akti andja

Kõik (294 tulemust) Kõik aktid (294 tulemust) Esita küsimus

Esita AI-le küsimus otsingutulemuste kohta.

Too välja tabelina kõik KOV-id ja nende maamaksumäärad.

Küsi

Tuginedes esitatud õigusaktidele, on 2026. aasta maamaksumäärad (protsendina maa maksustamishinnast aastas) omavalitsuste lõikes järgmised:

KOV	Elumaa ja õuema	Muu maatulundusmaa	Muu sihtotstarbega maa
Alutaguse vald	0,5%	0,5%	1,0%
Anija vald	0,26%	0,35%	0,50%
Antsla vald	0,5%	0,5%	1,0%
Haapsalu linn	1,0%	0,5%	1,0%
Harku vald	0,5%	0,5%	0,8%
Hiiumaa vald	1%	0,5%	1%
Häädemeeste vald	0,5%	0,5%	1%
Jõelähtme vald	1,0%	0,5%	2,0%
Jõgeva vald	0,5%	0,5%	0,6%
Kadrina vald	0,5%	0,5%	1,0%
Kambja vald	0,5%	0,5%	1%
Kanepi vald	0,5%	0,5%	1,0%
Kastre vald	0,3%	0,3%	1,0%
Kehtna vald	0,8%	0,5%	2,0%
Keila linn	0,5%	0,5%	1,0%
Kihnu vald	0,26%	0,49%	0,2%
Kiili vald	0,5%	0,5%	1,0%
Kohtla-Järve linn	1,0%	0,5%	2,0%
Kohila vald	0,5%	0,5%	1%
Kose vald	1,0%	0,5%	1,0%
Kuusalu vald	0,5%	0,5%	2,0%
Loksa linn	1,0%	0,5%	2,0%
Luunja vald	0,1%	0,19%	0,13%
Lääne-Nigula vald	1,0%	0,4%	1,0%
Lääneranna vald	1%	0,5%	2%
Lüganuse vald	0,5%	0,5%	1,0%
Maardu linn	1,0%	0,5%	2,0%
Mulgi vald	0,5%	0,5%	1,0%

Mustvee vald	0,5%	0,5%	1,0%
Märjamaa vald	1,0%	0,5%	1,0%
Narva-Jõesuu linn	1,0%	0,5%	2,0%
Nõo vald	0,5%	0,5%	2,0%
Paide linn	0,5%	0,5%	1,0%
Peipsiääre vald	0,7%	0,4%	1,0%
Põhja-Pärnumaa vald	0,5%	0,5%	1,0%
Põhja-Sakala vald	0,45%	0,33%	0,95%
Põltsamaa vald	0,5%	0,5%	1,0%
Põlva vald	0,5%	0,5%	1,0%
Pärnu linn	1,0%	0,5%	2%
Raasiku vald	0,50%	0,50%	1,00%
Rae vald	0,9%	0,5%	2,0%
Rakvere vald	0,5%	0,5%	1%
Rapla vald	0,5%	0,5%	1,15%
Ruhnu vald	0,5%	0,5%	1,0%
Saarde vald	1,0%	0,43%	2%
Saaremaa vald	0,5%	0,5%	1,0%
Saku vald	0,5%	0,5%	1,5%
Saue vald	0,85%	0,5%	1,0%
Setomaa vald	0,5%	0,4%	1,0%
Sillamäe linn	0,33%	0,40%	0,70%
Tartu linn	1,0%	0,5%	2,0%
Tartu vald	0,4%	0,21%	0,17%
Tori vald	0,50%	0,20%	0,50%
Tõrva vald	0,5%	0,5%	1,0%
Türi vald	0,5%	0,5%	1%
Viimsi vald	0,5%	0,5%	1,5%
Viljandi linn	1,0%	0,5%	2,0%
Vinni vald	0,5%	0,5%	1,0%
Viru-Nigula vald	1,0%	0,3%	2,0%
Võru linn	0,4%	0,4%	1,0%
Võru vald	0,5%	0,5%	1,0%
Väike-Maarja vald	1,0%	0,5%	2,0%

suitsetamine

Kohtulahendid

§ Õigusaktid

Komisjonide otsused

Muu

Riigikohus

Seadused

Riigihangete
vaidlustuskomisjon

Õiguskantsleri seisukohad

Ringkonnakohtud

EV määrused

Töövaidluskomisjon

RTJ

Maa- ja halduskohtud

KOV määrused

Tarbijavaidluste komisjon

xLaw kasutaja/grupi
kommentaarisid

KOV üksus

Kõik (98 tulemust)

Akti andja

Kõik (98 tulemust)

Kõik aktid (98 tulemust)

Esita küsimus

Esita AI-le küsimus otsingutulemuste kohta.

Mida on eri KOV-id suitsetamise kohta käsitletud?

Küsi

Eesti kohalike omavalitsuste (KOV) õigusaktides on suitsetamist käsitletud peamiselt läbi keeldude, terviseriskide ja ohutusnõuete:

1. Keelud raamatukogudes ja avalikes hoonetes Suitsetamine on rangelt keelatud enamiku valdade raamatukogude sisekorraeeskirjades, näiteks Antslas 🌐, Haljalas 🌐, Saaremaal 🌐, Viljandi vallas 🌐 ja paljudes teistes. Samuti on suitsetamine keelatud Järva valla munitsipaaleluruumides ja nende üldkasutatavates ruumides 🌐 ning Lääne-Harju valla korterelamute trepikodades 🌐.

2. Piirangud avalikus ruumis ja puhkealadel

- **Rannad:** Suitsetamine on keelatud Viimsi valla Haabneeme rannas 🌐 ja Pärnu keskraannas 🌐.
- **Staadionid ja väljakud:** Maardu linnastaadionil on suitsetamine kategooriliselt keelatud 🌐. Raasiku vallas on välja toodud keelud lasteasutuste maa-aladel, ühistranspordi ootekodades ja mänguväljakutel 🌐.
- **Üritused:** Hiiumaal peab avaliku ürituse korraldaja vajadusel tagama märgistatud suitsetamisala, mis asub liikumistrajektoorist mõistlikul kaugusel 🌐. Tallinnas tähistatakse kõik ühissõidukipeatused suitsetamise keelu alana 🌐.
- **Sadamad:** Viimsi valla sadamate (Leppneeme, Kelnase) territooriumil on suitsetamine keelatud, laevas on see lubatud vaid kapteni loal 🌐.

3. Tuleohutus ja keskkond Tuleohtlikul ajal on suitsetamine metsa- ja muu taimestikuga kaetud aladel keelatud (v.a tähistatud kohad), näiteks Jõhvis 🌐, Rapla vallas 🌐 ja Muhu vallas 🌐. Suitsetamist (eriti hooletut) mainitakse kui üht sagedast hoonetulekahjude tekkepõhjust nii Nõo vallas 🌐 kui ka Saare maakonnas 🌐.

4. Tervise- ja arengustrateegiad

- **Nõustamine:** Alutaguse vallas puudub nõustamine kohapeal 🌐, Jõgeva vallas ei pakuta teenust alates 2013. aastast 🌐, kuid Narvas on nõustamine kättesaadav 🌐.
- **Tervisekäitumine:** Mitmes maakondlikus strateegias (Läänemaa, Tartumaa, Viljandimaa) rõhutatakse, et suitsetamine on oluline südame-veresoonkonna haiguste ja vähktõve riskitegur 🌐, 🌐, 🌐.
- **Noored:** Positiivse trendina tuuakse välja, et suitsetamise populaarsus noorte seas langeb (Saaremaa 🌐, Viljandimaa 🌐, Võrumaa 🌐).

5. Muud käsitlused

- **Prügistamine:** Läänemaa jäätmekavas defineeritakse sigaretiotsa mahaviskamist kui prügistamist 🌐.
- **Mõiste:** Peipsiääre vallas on antud suitsetamise mõiste definitsioon, mis hõlmab ka taimsete toodete tarvitamist 🌐.
- **Toidu töötlemine:** Mõnel pool on mainitud suitsetamist ka kui toiduainete töötlemise viisi (liha ja kala suitsetamine) 🌐, 🌐.

- **xLaw Chrome & Firefox & Edge & Safari**

- Riigi Teataja
- EUR-LEX
- Riigikohus
- Curia
- Märksõnastik | Kirotsing ...

- **xLaw Word/Outlook**

- Tüüpsõnastused, Ärireg. ...

- **xLaw Legal**

- I ja II astme lahendite otsing
- RK lahendite põhjendava osa otsing
- Grupisiseste kommentaaride otsing
- Seadusesätete otsing | KOV-sätete otsing | Määruste otsing
- Töövaidluskomisjoni | Tarbijavaidluste komisjoni | VAKO | TOAK otsuste otsing

ExtendLaw

Legal technology

Evert Nõlv

evert@extendlaw.com

www.linkedin.com/in/evertnolv